

การเลี้ยงจิ้งหรีดอินทรีย์ บ้านโนนเชือก จ.ขอนแก่น

กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด บ้านโนนเชือก ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

ชุมชนมีการเลี้ยงจิ้งหรีดมาตั้งแต่ปี 2554 โดยก่อนหน้านั้นชุมชนรวมกลุ่มเลี้ยงหมู และต่อมาจึงเปลี่ยนมาเป็นการเลี้ยงจิ้งหรีด แล้วเริ่มมีการขยายกลุ่มคนเลี้ยงและอุปกรณ์การเลี้ยงให้ดีขึ้น ในช่วงแรกมีการให้อาหารโดยซื้ออาหารซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก จึงมีแนวคิดในการลดต้นทุนเรื่องอาหาร โดยการหาแหล่งวัตถุดิบอื่นที่มีต้นทุนไม่สูงมากทดแทน อาทิ ข้าวโพด ปลาป่น ฯลฯ ปัจจุบันมีการวางแผนการเลี้ยงจิ้งหรีดอย่างเป็นระบบโดยวางแผนให้มีการจำหน่ายทุกเดือนและขยายจำนวนสมาชิกผู้เลี้ยงในชุมชนให้มากยิ่งขึ้นต่อเนื่อง โดยในชุมชนมีการเลี้ยงจิ้งหรีดและส่งไปตามจังหวัดต่างๆ รวมถึงการส่งออก

การทำคอกจิ้งหรีด(แบบยกได้)

- คอกทำโครงด้วยไม้และฟิวเจอร์บอร์ดขนาดกว้าง 1.20 เมตร X ยาว 2.40 เมตร X ลึก 70 เซนติเมตร
- แผงไข่กระดาษ ประมาณ 600 แผง
- ไม้รองพื้นสำหรับระบายอากาศ
- ใช้เทปใสให้ขอบบ่อลื่นกันจิ้งหรีดไต่ออก

อาหารและสูตรอาหาร

สูตรอาหารเพื่อลดต้นทุนนี้ เกิดจากการพยายามใช้วัตถุดิบที่หาได้และราคาประหยัด เพราะเมื่อก่อนคุณพรชัยบอกว่า เฉพาะค่าอาหารต้องเสียให้กับโรงงานเดือนละเป็นแสน อีกทั้งบางเดือนจิ้งหรีดเป็นโรคก็ทำให้ขาดทุนมากจนหมุนเงินไม่ทัน จึงคิดหาสูตรอาหารเอง โดยมีแนวคิดว่าต้องสามารถลดต้นทุนและปลอดภัย มีผลดีต่อสุขภาพจิ้งหรีดและผู้บริโภคด้วย

สำหรับอาหารของจิ้งหรีดนั้นทางคุณพรชัย จะให้อาหารใน 2 แบบคือ ข้าวโพดผสมรำอ่อน และน้ำ อีกแบบคือ การให้ผักใบเขียว

สูตรอาหาร

1. รำอ่อน
2. ข้าวโพด

- ผสมในอัตราส่วน 1:1 หรือหากมีปลาป่นและกากถั่วก็สามารถผสมเพิ่มเติมเข้าไปด้วย โดยเฉลี่ยให้อยู่ในปริมาณ 2 กิโลกรัม
- ปริมาณสำหรับการให้อาหาร 1 มื้อ ใช้ 2 กิโลกรัม โดยวางอย่างกระจายไว้ 6 ถาด ถาดละ 2 ซีด หรือ 200 กรัม ให้อัตรา 2 ครั้ง คือ ตอนเช้าและเย็น
- น้ำเปล่า วางไว้ 6 ถาด

การให้ผักเป็นอาหาร

อาหารเพิ่มเติมของจิ้งหรีด อีกอย่างคือ ผักใบเขียว สำหรับคุณพรชัยจะใช้เศษผักจากตลาดเขียวมาเป็นอาหาร หรือหาเศษผักในชุมชนมาใช้เป็นอาหารก็ได้

สรุปขั้นตอน วิธีทำ

- ทำคอก กว้าง 1.20 เมตร X ยาว 2.40 เมตร X ลึก 70 เซนติเมตร
- นำแผงไข่ใส่ในถัง (วางแนวตั้ง) ใช้ลวดไขว้วางแนวตั้งสลับแบบพื้นปลา
- ใช้ไข่จิ้งหรีด 12 ชั้น หรือประมาณ 60 กิโลกรัม (ชั้นละประมาณ 5 กิโลกรัม)
- ให้อาหาร/ น้ำ ใส่กระบะวางไว้บนแผงไข่
- ถ้าได้ยินเสียงร้องแสดงว่าจิ้งหรีดต้องการวางไข่ (สังเกตอย่างไรว่าจิ้งหรีดต้องการวางไข่ คือ ดูจากจิ้งหรีดจะท้องป่อง หากเป็นจิ้งหรีดขาว และจิ้งหรีดดำ จะส่งเสียงร้อง)
- จากนั้นใช้แอลกอฮอล์ ผสมดินใส่กระบะสำหรับให้จิ้งหรีดวางไข่
- ในระยะ 45 วัน สามารถเอาจิ้งหรีดไปขายแบบเป็นตัวได้
- ใช้ไข่จากการเพาะ เพื่อเลี้ยงเป็นตัว และใช้พ่อแม่พันธุ์เพื่อเพาะเลี้ยงไข่ หมุนเวียนเช่นนี้ไปตลอด

ปัจจุบันกลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีดบ้านโนนเชือก ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น มีสมาชิกประมาณ 30-40 ครัวเรือน ด้วยแนวคิดการทำอาหารเลี้ยงจิ้งหรีดเอง สามารถลดค่าอาหารไปได้ถึง 30,000 บาท หรือ 40,000 บาทต่อเดือน ขณะที่ยอดขายยังคงที่เดือนละ 1-2 ตัน ตลาดมีทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ สำหรับตลาดต่างประเทศ จะส่งประเทศจีน ลาว บางส่วนได้วางขายที่ตลาดเขียวจังหวัดขอนแก่นด้วย เนื่องจากการผลิตจิ้งหรีดที่ปลอดภัย จึงนับว่าเป็นความได้เปรียบและเป็นทางเลือกในท่ามกลางการเลี้ยงจิ้งหรีดที่เพิ่มจำนวนขึ้นในประเทศไทย

ข้อมูลโดยวิทยากร คุณพรชัย โนนทิง บ้านโนนเชือก ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
 ห้องเสวนาย่อย เทคนิคการเลี้ยงและอาหารสัตว์ ในงานมหกรรมพันธุ์กรรม : จากเมล็ดพันธุ์สู่จานข้าว
 ระหว่างวันที่ 26 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ณ ถนนตลาดเขียวขอนแก่น ริมบึงแก่นนคร จ.ขอนแก่น